

Ерик Ръсел

Ел Стоу

Естествено, те нищо не правят току-така. На онзи, който не ги познава, някои неща и разните му там техни правила ще му се сторят прекалено странни. Та в края на краищата да управляваш ракета в Космоса – не е като да плаваш в дълбок вир!

Погледнато от друг ъгъл, съставянето на смесени екипажи е нещо напълно разумно. При всички полети извън земната орбита – до Марс, астероидния пояс или още по-далеч – белите хора са заети с управляването на машините и определянето на курса, защото те са изобретили космическите кораби и най-добре ги познават. В замяна на това корабните лекари до един са негри, защото по неизвестни причини нито един негр не боледува от космическата болест и не му се гади при безтегловност. Докато бригадите за външни ремонти изцяло са съставени от марсианци, защото те по природа дишат малко въздух и не се боят от космическа радиация.

Такива смесени екипажи работят и по трасетата към Слънцето, например до Венера. Но в тях винаги е включен и резервен пилот – здравеняк като Ел Стоу. И не напразно. От него започна всичко. Аз никога няма да го забравя – и досега ми стои пред очите. Какъв момък само!

Когато го видях за пръв път, бях дежурен на входа. Космическият ни кораб се наричаше „Маргарет Сити“, по документи се водеше към космодрума на Венера, откъдето бе получил и името си. Трябва ли да казвам, че нито един космонавт не го наричаше иначе, освен „Маргаритката“...

Бяхме кацнали на колорадския космодрум, на север от Денвър, с пълни трюмове – оборудване за производство на часовници, научна апаратура, машини за селското стопанство, инструменти за града и в прибавка сандък с радиови игли за Венерианския институт по рака. Освен това всичките ни осем пътници бяха агрономи. Чакахме да прозвучи сигналът за отлитане, когато се появи Ел Стоу.

Височината му беше почти два метра, тежеше сто и двадесет килограма, а пристъпваше с лекотата на балерина. Струваше си да се наблюдава. Небрежно изкачи дуралуминиевата стълба и като турист в автобус размахваше кожена чанта, в която спокойно биха се събрали и леглото му, и дори някой и друг гардероб.

Когато се качи, ме огледа, забеляза емблемата на фуражката ми и каза:

– Здравей, сержант. Аз съм новият резервен пилот. Трябва да се представя на капитан Макнолти.

Знаех, че чакаме новия резервен пилот. Джеф Дъркин беше

получил повишение на първокласната красива марсианска играчка „Прометей“. Значи това е неговият заместник! Че е човек от Земята, се виждаше веднага, но не беше нито бял, нито негър. Лицето му беше обикновено, не изглеждаше глупаво, кожата му беше опъната и сякаш добре обработена. А очите му направо пламтяха. Веднага личеше, че не е обикновена личност.

– Добре дошъл на борда, момко – приветствах го аз, но не му протегнах ръка, още щеше да ми трябва. – Отваряй чантата си и я носи за стерилизация. Капитанът е в носовата част.

– Благодаря – отговори той, без да се усмихне.

Вдигна тежката си чанта и като я размаха, влезе в люка.

– Излитаме след четиридесет минути – викнах след него.

* * *

И не го видях повече, докато не оставихме след себе си триста хиляди километра и Земята не се превърна в зеленикав полумесец. Гласът му прозвуча в коридора – питаше къде да ме намери.

– Сержант – обърна се към мен и ми протегна нареждането, – идвам за полагащите ми се неща.

Докато изричаше тези думи, се облегна на бариерата, тя изскърца и се огъна в средата.

– Ей, какво правиш! – изревах аз.

– Моля за извинение!

Той се изправи и бариерата си възвърна предишния вид. Подпечатан нареждането, влязох в склада и взех един лъчев пистолет заедно с пълнителя. Най-големите блатни ски за Венера се оказаха със седем номера по-малки, но по-хубави нямаше. Освен това получи туба с най-доброто смазочно масло, кутия с графит, батерийки за микровълновия радиофон и дори пачка таблетки с надпис: „Подарък от Корпорацията на ароматичните треви от Планетата на бракосъчетанията“.

Таблетките ми върна с думите:

– Вземи си ги, повдига ми се от тях.

Останалото събра закуп, без да му мигне окото. Никога досега не съм виждал по-неизразителна физиономия.

Но когато видя скафандрите, по лицето му се появи нещо като замисленост. На стената като изтъркани кожи висяха тридесет земни скафандър, а до тях – шест марсиански шлема с нарамници: на марсианците повече от една десета от атмосферата не им е нужно. За Ел Стоу нямаше нищо подходящо. Не бих могъл да му намеря, дори от това да

зависеше животът ми. Все едно да напъхам слон в консервена кутия.

Той се обърна и с леки крачки си тръгна. Сигурно едва ли разбира какво искам да ви кажа. Той с такава лекота придвижваше телесата си, че си помислих: ако му хрумне да буйства, най-добре ще е да не съм наблизко. Въщност не забелязвах такава наклонност у него – не, изглеждаше напълно дружелюбен, макар и някак си загадъчен. Но най-ме поразяваше спокойната увереност на бързите му и безшумни движения. Сякаш подметките му са от дебела пореста гума.

Нашата „Маргаритка“ пълзеше, без да бърза, из пространството. Аз не изпусках от очи Ел Стоу. Любопитно ми беше що за човек е, бях срещал всякакви хора, обаче на такъв още не бях попадал. Той продължаваше да бъде необщителен, но винаги вежлив, работата си вършеше бързо, прецизно и компетентно. На Макнолти се хареса много, а иначе нашият капитан никак не е навит веднага да се целува с новациите.

* * *

На третия ден Ел потресе марсианците. Както сигурно знаете, тези опулени, едва дишащи безделници с десет пипала вече две столетия не изпускат световната титла на Слънчевата система по шах. Никой от другите планети не може да ги победи. Те просто са побъркани на тази тема – често ги виждах събрани на група да се оцветяват във всички цветове на дъгата от вълнение, когато след дълго мислене някой преместваше една пешка напред.

Веднъж след вахта Ел прекара цели осем часа без прекъсване в тесния шлюз при само една десета от нормалното атмосферно налягане. От високоговорителите дългите паузи изведнъж се сменяха с диви вопли и пронизително чуруликане, сякаш октоподобните всички накуп се бяха побъркали. Когато свършваха работа, нашите ремонтници едва оцеляваха. Ел се беше съгласил да изиграе една партия с Кли Янг и... успя да го патира! Истинско чудо! Кли на последното световно първенство бе стигнал до шесто място и през живота си бе победен само в десет партии, и то от свои сънародници-марсианци.

След това жителите на Червената планета не го оставяха на мира. Освободеше ли се от вахта, те го замъкваша в шлюза. На единадесетия ден игра с шестима от тях едновременно – две партии загуби, три изкара наравно и една спечели. Октоподобните решиха, че е някакъв феномен (имайки предвид жителите на Земята естествено). Познавайки способностите им, и аз смятах така. Капитанът беше на моето мнение – дори нанесе резултата в бордовия дневник.

Сигурно си спомняте шума в средствата за масова информация през 2270 година по повод „мъжеството на мъдрия Макнолти“? Е, това стана космическа легенда. Когато благополучно се върнахме, капитанът надълго и нашироко разказваше на кого всъщност трябва да принадлежи славата. Но репортьорите както винаги си намериха оправдание. Той е бил капитан, казаха, а и фамилията му е подходяща – предизвиква приятни асоциации. Изглежда, че съществува цяла секта журналисти, която нощем сънува само приятни асоциации.

И целият този шум се вдигна заради някаква си обикновена летяща отломка – но заради нея косите ми побеляха! Парче желязно-никелов метеорит, движещ се бавно с нормална космическа скорост – бз-з-з-з! Орбитата му лежеше в плоскостта на еклиптиката и пресичаше курса ни под деветдесет градуса.

Какви поразии направи! Никога не съм си представял, че едно малко парче може да сътвори такава бъркотия. И досега в ушите ми звучи свистенето на изтичащия през назъбената дупка въздух.

Доста въздух изгубихме, преди вратите да затворят автоматично аварирания сектор. Налягането падна до шест десети, когато заработиха компресорите и то започна бавно да се вдига. А на марсианците въобще не им се отрази – и шестте десети за тях са като да дишат състен въздух.

В запечатания сектор остана един механик. Колегата му се спаси – едва изскочи през затварящата се вече врата. Но другият, както се казва, беше изтеглил вълчи билет и скоро щяхме да го изхвърлим през шлюза, както много наши другари, които така завършваха службата си на кораба.

Момъкът, който успя да се изплъзне, се опираше на стената и целият беше побелял от страх, когато се появи Ел Стоу. Челюстта му се мърдаше насам-натам, а очите блестяха като лампи, но гласът му си оставаше все така спокоен.

– Излез оттук и затвори херметично вратата! – нареди Ел и отмести настрана спасилия се механик. – Аз ще го измъкна. Когато почукам, отворете и ме пуснете да вляза.

Ние залостихме херметичната врата. Какво направи той там, така и не видяхме, но индикаторната лампичка показа, че е изключил автоматиката и е отворил вратата към аварирания сектор. След десет секунди лампичката угасна – вратата отново се затвори. Раздаде се силно настоячиво чукане. Ние отворихме и Ел веднага се вмъкна с безчувственото тяло на пострадалия човек. Носеше го като котенце и с такава

скорост се понесе по коридора, че се изплашихме да не би от ускорението да пропусне завоя и да продупчи и носовата броня.

През това време открихме, че положението ни е лошо. Отказаха ракетните двигатели. Тръбите на Вентури бяха наред, а също и горивните камери. Инжекторите работеха великолепно – при положение, че впръскахме горивото ръчно. Ако не се смята малката дупка, корпусът беше невредим. Но системата за управление на двигателите бе излязла от строя – намираше се в същия сектор, където попадна метеоритът, и се бе превърнала в купчина старо желязо.

Това вече беше много сериозно. Всички бяхме убедени, че ни заплашва сигурна гибел. Не се съмнявах, че и Макнолти мисли така, макар в официалния си доклад да бе писал за „затруднение“. Напълно в негов стил. Удивителното беше, че не е добавил: били сме „леко озадачени“.

Така или иначе, в този миг на преден план изскочиха марсианците: за пръв път от началото на полета им предстоеше истинска работа. Налягането вече се бе нормализирало и те трябваше да търпят, докато не се намъкнат в скафандрите си. Кли Янг завъртя нос, недоволно размаха пипала и запищя:

– Тук може да се плава!

И веднага щом се оказа в защитната дреха, регулира налягането до привичното за тях и изрази видимо облекчение.

Трябва да им се признае – марсианците поработиха съвестно. Те съумяваха да се задържат и на най-гладката, полирана ледена повърхност. Можеха да работят по дванадесет часа непрекъснато с такова количество кислород, което на човек би стигнало най-много за час и половина. Гледах как излизат през шлюза навън с опулените си очи и как мъкнат хранящите кабели, инструментите за поправка на корпуса и заваръчните апарати. От илюминаторите заструи синкаво сияние – бяха започнали да режат, изравняват и запушват нащърбената дупка.

През цялото това време ние като куршум летяхме право към Слънцето. Ако не беше станала аварията, скоро щяхме да завием и след четири часа да стигнем орбитата на Венера. Там щяхме да се оставим планетата да ни догони и спокойно да кацнем. Но когато в нас се връза онова малко парче, курсът ни беше точно към най-горещата печка на Слънчевата система. Сега продължавахме да летим натам, а скоростта ни се увеличаваше непрекъснато от притеглянето на Слънцето. Спомних си, че в завещанието си бях записал да бъда кремиран, но не предполагах, че ще стане толкова скоро!

В носовата рубка Ел Стоу непрекъснато се съвещаваше с капитана

и двамата астронавигатори. Вън по корпуса пълзяха марсианците и непрекъснато се озаряваха от пламъците на заваръчните апарати. Механиците естествено не изчакаха ремонтът да бъде завършен докрай – навлякоха скафандрите си, влязоха в авариралния сектор и се заеха да творят ред във възникналия хаос.

Всички бяха много заети, а ние останалите им завиждахме. Дори при безнадеждно положение е по-леко, когато има с какво да се занимаваш. А да зяпаш мухите, докато другите работят, не е особено приятно.

Двама марсианци влязоха през шлюза, взеха няколко плочки от обшивката и отново изпълзяха навън. Един от тях бе взел и джобния си шах, но аз веднага му го конфискувах. Сетне тръгнах да видя нашия негр – корабния лекар Сам Хигнет.

Той успя да измъкне от гроба механика. Помогнаха му кислородът и масажът на сърцето. И преди се е случвало такова нещо, но невинаги успешно. Сам сякаш не знаеше какво бе станало и не проявяваше никакъв интерес. Такъв си беше, когато на леглото има болен човек. Дългите му ловки пръсти зашиха разреза на гърдите на болния със сребърни скоби и намазаха раната с йодирана лепкава течност, която бързо засъхна под струята хлороформ.

– Сам, ти си вълшебник! – възкликнах аз.

– Трябва да се благодари на Ел – отвърна той спокойно, – че го донесе навреме.

– Не прехвърляй вината на друг – пошегувах се.

– Сержанте – изрече Сам сериозно, – аз съм лекар. Правя каквото мога. Не бих го спасил, ако Ел не го беше донесъл навреме.

– Добре де, добре – съгласих се с него. – Така да бъде.

Сам е прекрасен човек. Но като останалите си колеги лекари е побъркан на тема етика. Оставих го да се занимава с болния, който вече дишаше равномерно.

* * *

На обратния път срещнах Макнолти, който проверяваше цистерните за гориво. Щом се беше захванал сам за тази работа, това означаваше много. Лицето му беше загрижено, значи нещата не бяха наред. Явно нямаше нужда отново да си правя завещание, защото никой нямаше да го прочете.

Гледах как високата фигура с горда осанка влиза в носовата рубка и го чух да шепне:

– Ел, ти сигурно...

После вратата се хлопна и стана невероятно тихо.

Изглежда възлагаше на Ел доста надежди. Какво пък, Ел е способен момък. Сега, когато всички летяха като мухи без глави из този ад, капитанът и мълчаливият резервен пилот се държаха като отдавнашни приятели.

Един агроном изскочи от каютата си. Поисках да се скрия в склада си, но ме забеляза, взря се в мен с широко отворени очи и изтърси:

– Сержанте, през илюминатора виждам някакъв полумесец!

Той стоеше изправен на пътя ми с изпъчени гърди, а аз се опулих насреща му. Щом Венера се вижда така, значи ние пресичаме орбитата ѝ. Той го знаеше и това ясно се отразяваше на лицето му.

– И така, колко ще ни задържи това нещастие? – настойчиво продължи той.

– Нямам никаква представа – отвърнах напълно искрено и се почесах по тила, като се стараех да изглеждам бодър и тъповат. – Капитанът прави, каквото е възможно. Имайте му доверие. Татенцето може всичко!

– Не мислите ли... хм-м... че ни заплашва опасност?

– О, разбира се, че не!

– Лъжете! – обвини ме той.

– Знам, де – отвърнах му аз безгрижно.

Това го обезоръжи. Недоволен и загрижен, той се прибра в каютата си. Скоро ще види Венера в три четвърти фаза и ще разкаже на останалите. Тогава ще ни се разкатае душата. Ще попаднем в ада.

Последните остатъци от надеждата ми се изпариха, когато див рев и силен тласък ни известиха, че замлъкналите ракетни двигатели отново работят. Но това продължи само няколко секунди, а после отново настана тишина. Ясно, нещата са съвсем наред.

При появата на шума агрономът отново изскочи от каютата си като попарен. Сега знаеше най-лошото. Три дни бяха изминали от момента, когато Венера се виждаше като полумесец, и всички знаеха за положението ни. Планетата бе останала далеч назад и вече пресичахме орбитата на Меркурий. Но пътниците все се надяваха да стане чудо.

– Двигателите отново работят – завика насреща ми агрономът. – Значи...

– Нищо не значи – отвърнах аз. Нямаше нужда да събуждам напразни надежди.

– Но нима не направихме завой и не полетяхме обратно?

Той изтри течащата по лицето му пот. Не беше от уплаха – просто температурата вътре в кораба доста се различаваше от арктическата.

– Сър – заобяснявах аз, – сега се носим с такава скорост, че нищо не може да се направи.

– Ех, пропадна фермата ми – тъжно въздъхна той. – Пет хиляди акра най-хубава земя за отглеждане на венериански тютюн, без да се броят пасищата.

– Искрено ви съчувствам, но наистина е свършено с това.

„Бу-у-у-у!“ – отново заработиха двигателите. Внезапната сила ме отхвърли назад, а него го преви на две, сякаш от непоносими болки в корема. Там, на носа на кораба, някой – Макнолти или Ел Стоу – си играеше с моторите. Но не виждах никакъв смисъл в това.

– И защо го правят? – поинтересува се агрономът, когато се изправи.

– Сигурно ей така, момчетата се шегуват.

Той изсумтя негодуващо и се прибра в каютата си. Типичен емигрант от Земята – силен, здрав и мъжествен, – човекът беше не толкова разтревожен, колкото силно раздражен.

Половин час по-късно из целия кораб прозвуча сигнал за общ сбор. Използваха го само по време на престой и никога досега при полет. Всички трябваше да се съберем в рубката. Предстоеше да преживеем нещо небивало в историята на космическите полети – може би прощалните думи на капитан Макнолти?

* * *

Така си и мислех – на тази последна среща ще председателства самият капитан. Не се удивих, когато го видях да стои на ниския подиум в ъгъла на рубката. Пухкавите му устни се бяха свили в горчива гримаса, но когато марсианците започнаха да влизат пълзешком в помещението и някой от тях се дръпна като от акула, по лицето му премина нещо подобно на усмивка. А Ел Стоу, изпънал се в стойка мирно до самото му рамо, погледна безизразно през същия този марсианец, сякаш беше прозрачен, сетне извърна странно светещите си очи някъде встрани – изглежда през живота си досега не беше виждал нещо по-досадно.

– Хора и ведроси – започна Макнолти („ведрос“ по марсиански означава възрастен), – не виждам смисъл да ви обяснявам своеобразното положение, в което се намираме.

Гледай го ти! Този човек умееше да си подбира думите! „Своеобразно положение“! Ха!

– Ние сега сме по-близо до Слънцето от който и да било кораб през цялата история на космическите полети...

– Хе, космически полети – нетактично се ухили Кли Янг.

– Шегите за накрая – прекъсна го с леден тон Ел Стоу и марсианецът мигновено притихна.

По лицето на капитана премина гримаса.

– Движим се към Слънцето – продължи той – по-бързо от всеки друг космически кораб. Казано честно, шансът ни да се спасим е едно на десет хиляди.

След тези думи капитанът погледна предизвикателно Кли Янг, но той бе по-тих от водичка и по-нисък от тревичка.

– Въпреки това шанс съществува и ще се опитаме да се възползваме от него.

Вперихме тъпи погледи в него, като не разбирахме какво е измислил. Всеки от нас знаеше прекрасно, че да се завие зад Слънцето е абсолютно невъзможно, както и да се върнем обратно, заради могъщото му притегляне. Оставаше ни само да се носим напред и напред, докато последното ослепително припламване не ни разнесе на атоми.

– Предлагаме да преминем на кометна орбита – продължи невъзмутимо Макнолти. – Двамата с Ел Стоу, а и астронавигаторите също, смятаме, че съществува нищожна вероятност за успех.

Най-сетне ни стана ясно – това е теоретичното положение, което често се обсъжда от математиците и астронавигаторите и още по-често се използва в разказите от писателите. Този път обаче ще бъде приложено на практика. Същността му се състоеше в следното: изстискване от двигателите всичко, на което са способни, набиране на огромна скорост и излизане на изтеглена като на комета орбита. Теоретично корабът ще премине толкова бързо край Слънцето, че подобно на махало ще продължи към другия край на орбитата. Мило измислено, но ще успеем ли да го осъществим?

– Изчисленията показват, че при нашето положение има известен минимален шанс да успеем – изрече Макнолти. – Мощността на двигателите е достатъчна, горивото ще стигне, за да наберем нужната скорост и да поемем нужния курс. Единственото, в което сериозно се съмнявам, е дали ще издържим при максималното доближаване до Слънцето.

Той изтри потното си чело и така несъзнателно подчерта трудността на предстоящото изпитание.

– Нека наречем нещата с истинските им имена – ще ни бъде дяволски горещо!

– Готови сме, капитане – обади се някой и в помещението се чуха възгласи на одобрение.

Кли Янг стана, размахна едновременно четири пипала и зачирика весело:

– Каква идея! Прекрасна е! Аз, Кли Янг, от името на съплеменниците си я поддържам. Предлагам всички да се намърдаме в хладилника, докато прелитаме край Слънцето.

Макнолти кимна в знак на съгласие и каза:

– Всички ще бъдем в хладилния сектор и ще търпим, колкото можем.

– Точно така – продължи марсианецът. – Разбира се. Но ние няма да можем да управляваме кораба, докато сме в хладилника, долепени един до друг като четиридесет порции плодов сладолед. Някой трябва да е в рубката. И да поддържа курса до мига, в който се изпържи. Някой трябва да изиграе ролята на печено.

Той така се опи от красноречието си, че заразмаха всичките си пипала.

– И понеже не може да се отрече, че ние, марсианците, значително по-леко понасяме увеличаването на температурата, предлагам...

– Глупости! – прекъсна го Макнолти.

Но резкият му тон не измами никого. Марсианците, въпреки че са самохвалковци и малко надуты, са прекрасни приятели и колеги!

– Добре де – недоволно изчурулика Кли Янг, – кой тогава ще бъде пържолата?

– Може би аз, а може и не – произнесе тихо и странно Ел Стоу, сякаш той беше единственият кандидат и само слепец не би го забелязал.

Наистина беше прав! Напълно подхождаше за тази работа. Само той беше способен да понесе горещината, която се лееше през носовите илюминатори. Можеше много, което никои друг не би могъл. Пък и в края на краищата той беше резервният пилот.

Но въпреки това не бях на себе си. Представих си го да стои там сам-самичък и от това, колко ще успее да издържи, зависи нашият живот... А огненото Слънце протяга пламтящите си пипала...

– Ти ли? – възкликна сърдито Кли и опули изпъкналите си грозни очи. – Ама разбира се! Тъкмо исках да те матирам в четири хода и ти измисли това, за да ми избягаш.

– В шест – отвърна равнодушно Ел. – За по-малко няма да успееш.

– Четири са! – яростно завика Кли с тънкото си гласче. – И в такъв момент ти...

Макнолти не издържа. Лицето му почервения така, сякаш щеше да получи сърдечен удар, и се обърна към размахващия пипалата си

марсианец:

– Вървете по дяволите с вашия проклет шах! – зарева той. – Всички по местата си! Пригответи се за ускорение! Щом дам сигнал за обща тревога, всички бягайте в хладилника!

Той се огледа. Червенината бавно се оттегляше от лицето му.

– Всички, освен Ел.

* * *

Когато двигателите зареваха глухо и ние се понесохме напред, оставяйки зад себе си черна опашка, всичко тръгна по реда си. Вътре в кораба ставаше все по-горещо и по-горещо. Капки пот течаха и по гърбовете ни, и по металните стени. Как е било в носовата рубка, не знаех и не исках да зная. Марсианците засега се чувстваха прекрасно – ето кога човек можеше да им завиди за нелепия строеж на тялото.

Не броях течашите минути, но бяха минали две вахти и една почивка, когато прозвуча сигналът за обща тревога. По това време на кораба вече не се живееше. Аз не се потях – аз бавно се топях и водата се стичаше в обувките ми.

Сам, разбира се, понасяше това по-леко от другите жители на Земята и се държа така, докато болния повече не го заплашваше нищо. Провървя му на този механик! Веднага го вкарахме в хладилника и лекарят трябваше да е около него.

Останалите отидоха там, когато прозвуча тревогата. Това не беше просто хладилник, а най-здравият и прохладен сектор на кораба – бронирано помещение с тройна защита, където се съхраняваха инструментите. Там се намираха лазаретът и просторна гостна за пътниците. Всички се настанихме с най-големи удобства.

Всички освен марсианците. За побиране – побраха се, но без никакви удобства. Не им понася нормалното налягане – не само им е душно, но и в помещението вони така, сякаш обливат мръсен козел с ферментираща ракия. Кли Янг пред очите ни взе едно шишенце с лек парфюм и го протегна на полуродителя си Кли Морг. Той взе шишенцето, с отвращение ни изгледа и демонстративно го помириша по най-оскърбителен начин. Но никой не му обърна никакво внимание.

Тук бяха всички освен Макнолти и Ел Стоу. Капитанът се появи след около два часа. Личеше, че в рубката не му е било леко – изглеждаше ужасно. Измъченото му лице блестеше от пот, някога пухкавите му бузи се бяха обтегнали. По кожата му навсякъде имаше изгорени места. Винаги стегнатата и чиста униформа сега висеше на него като торба. От

първ поглед ставаше ясно, че е стоял там, докато е издържал.

Мина край нас, олюлявайки се, и се вмъкна в кабината за първа помощ, където с труд се съблече. Лекарят го намаза от главата до петите с нещо против изгаряне. Ние чувахме дрезгавите стонове на капитана, когато Сам се престараваше с масажа.

Горещината стана непоносима. Тя изгаряше всеки мускул на тялото ми. Няколкото механици се бяха съблекли напълно. Скоро и пътниците последваха примера им. Моят агроном с нещастен седеше по плувки и тъжеше за своите несбъднали се мечти.

Щом излезе от кабината, Макнолти се строполи на една койка и произнесе тихо:

– Ако оцелеем още четири часа, значи сме успели.

В този миг моторите затихнаха. Веднага разбрахме каква е работата – изпразнила се беше едната цистерна с гориво, а релето, което трябваше да превключи двигателите на другата, не сработи. За такива случаи в машинната зала трябваше да стои дежурен механик, но от горещината и вълнението никой не се беше сетил за това.

Не успяхме да се опомним от изненадата, когато Кли Янг скочи към вратата и изчезна, преди да осъзнаем какво става. Само двадесет секунди по-късно двигателите отново зареваха.

До самото ми ухо прозвуча звън – през последните два дни телефоните не работеха заради влиянието на Слънцето. Вдигнах слушалката и процедих:

– Да?

До мен достигна гласът на Ел:

– Кой го направи?

– Кли Янг – отвърнах. – Още е там.

– Сигурно... е отишъл да вземе шлем – досети се Ел Стоу. – Предай му... че съм му много благодарен!

– Как е при теб? – поинтересувах се.

– Пече – отвърна той. – Нещо става с очите ми. – Помълча малко. – Сигурно ще издържа... някак си. Чуete ли свирене... дръжете се здраво.

– Защо?

– Искам да... завъртя кораба. Горещината ще се разпредели по-равномерно...

Чух го как затвори телефона. Веднага предадох на другите да се захванат за нещо и да чакат сигнала на Ел. Само марсианците нямаше защо да се тревожат: имаха си прекрасни смукала и можеха с тях да се задържат и на гол астероид.

В този миг се върна Кли. Ел се оказа прав: той мъкнеше шлемове за сънародниците си. Температурата беше такава, че дори марсианецът беше толкова отслабнал, та едва се справяше с товара си.

Зарадвани, марсианците надянаха шлемовете, херметизираха шевовете и веднага намалиха налягането вътре. Тутакси се развеселиха. Чудно ми се стори обстоятелството, че си слагаха скафандри не за да пазят въздуха като нас, а да се избавят от него...

Едва успяха да се облекат и да извадят шахматната дъска, когато сигналът прозвуча. Хората се заловиха кой където можеше, а марсианците се засмукаха с пипалата си към пода и стените. Нашата „Маргаритка“ започна бавно да се върти около надлъжната си ос. Шахматните фигури се затъркаляха по пода, после по стените и накрая по тавана. Слънчевото притегляне, разбира се, си играеше с тях, както си иска. В този миг видях сърдитото зачервено лице на Кли, който мрачно наблюдаваше преместването на един черен офицер около него. Сигурно в шлема се носеха най-солени марсиански изрази.

– Остават ни още три часа и половина – изръмжа Макнолти.

* * *

Четири часа, за които ни каза капитанът, означаваха два часа приближаване към Слънцето и два отдалечаване. Затова скоро се озовахме най-близо от всички до тази нажежена пещ. Сега идваше най-опасното.

Аз обаче не помня нищо – загубих съзнание около двадесет минути преди това и дойдох на себе си след час и половина. Какво бе ставало през това време, мога само да гадая и да се досещам, но се старая да мисля колкото се може по-малко. Слънцето грееше свирепо като окоето на разярен тигър – короната му протягаше езиците си към дребното корабче с полумъртвия си екипаж, а на носа зад безполезните кварцови стъкла самотният Ел гледаше приближаващия се ад...

Опитах се да стана и веднага се търколих обратно като чувал с парцали. Корабът вече не се въртеше, а се носеше напред. Бях паднал просто от слабост. Чувствах се ужасно.

Марсианците вече бяха дошли на себе си – знаех си, че ще бъдат първи. Един от тях ми помогна да се изправя на крака и ме държа, докато успях да се справя със собствените си крайници. Забелязах друг марсианец да лежи разпънат над Макнолти и още трима пътници – така с тялото си ги пазеше от горещината. И то успешно, защото те се съвзеха непосредствено след него.

С труд се добрах до телефона и свалих слушалката. Духнах. Но имах толкова малко сили, че нищо не стана. Напразно си изразходвах въздуха, той и така не ми стигаше. Цели три минути държах слушалката и събирах сили, после надух гръд и духнах – на другия край се чу свирене...

Но Ел не отговори.

Повиках го още няколко пъти, ала отговор нямаше и нямаше. От усилията ми причерня и отново се повалих на пода. В помещенията на кораба горещината беше все така ужасна; чувствах, че скоро ще изсъхна като мумия, която хиляди години е лежала в пясъците на пустинята.

Вратата се отвори и Кли Янг с труд и много бавно изпълзя навън. Още беше с шлема си. След пет минути се върна и каза през диафрагмата на скафандъра си:

– Не успях да стигна до носовата рубка. На половината път стана по-горещо от печка, а и въздух там няма.

Погледнах го въпросително и той обясни:

– Автоматичните врати са заключени. В носовата рубка цари вакуум.

Това означаваше, че са поддали илюминаторите. Иначе въздухът не би изтекъл навън. Имахме достатъчно запасни стъкла и нямаше да е трудно да подлепим развалените. Но сега летяхме напред – може би в правилна посока, а може би не – с празна, без въздух рубка, от която до нас достигаше единствено зловеща тишина.

Постепенно идвахме на себе си. Последен се свести пострадалият механик. Сам успя все пак да го спаси. И тогава Макнолти зарева радостно:

– Минаха четири часа! Ние успяхме!

Отвърнахме му с „Ура!“, но то прозвуча много слабо. Въпреки това от тази новина в каютата изведнъж стана по-хладно с десетина градуса! Радостта ни придаде нови сили – не мина и минута и вече не усещаме и следа от слабостта и се приготвихме за бой. Но трябваше да минат цели четири часа, преди бригадата механици в скафандри да успее да донесе в малкия лазарет тежкото тяло на Ел.

– Как си, приятелю? – попитах го аз.

Той изглежда ме чу, защото мръдна пръстите на дясната си ръка, преди вратата да се затвори зад него с остър стържещ звук. После двама механици отидоха в неговата каюта, донесоха огромната кожена чанта и отново се затвориха в лазарета. Ние с марсианците останахме навън. Кли Янг се въртеше насам-натам по коридора и сякаш не знаеше къде да

дене пипалата си.

След час от лазарета излезе Сам и ние веднага го наобиколихме.

– Как е Ел?

– Сляп като къртица – поклати лекарят глава. – Не може да говори.

Било му е ужасно тежко.

Ето защо не ми отговори, когато го повиках по телефона!... Погледнах Сам право в очите.

– Сам, ти ще можеш ли... ще можеш ли с нещо да му помогнеш?

– Ех, само да можех! – Черното му лице стана много изразително. – Ти сам знаеш, сержанте, как бих желал да го оправя, но не е по силите ми. – Той безсилно разпери ръце. – Това надвишава скромните ми възможности. Може би когато се върнем на Земята...

Млъкна и отново се върна в лазарета.

– Колко тъжно! – произнесе отчаяно Кли.

* * *

До края на живота си няма да забравя вечерта, когато ни поканиха в нийоркския астроклуб. В него – както тогава, така и сега – се събира само най-отбраното общество, което можем да си представим. За да бъде избран за негов член, един астронавт трябва да е направил нещо подобно на истинско чудо. Тогава този клуб наброяваше девет членове, а и сега са само дванадесет.

Председателстваше Майс Уолдрън – знаменитият пилот, който през 2263 година спаси онзи марсиански лайнер. Строго официален той стоеше начело на масата, а до него Ел Стоу. На отсрещната страна видях веселата физиономия на Макнолти, от която не слизаше доволна усмивка. А до него се намираше старият беловлас Кнут Йохансен – геният, изобретил системата „Л“, известна на всеки астронавт.

На останалите места за гости смутено се въртяха хората от екипажа на нашата „Маргаритка“ заедно с марсианците, плюс тримата пътници, които поради този случай бяха решили да отложат излитането си. Имаше и няколко репортьори с камерите и микрофоните си.

– Джентълмени и ведрози – започна речта си Майс, – това е безпрецедентно събитие в историята на човечеството и на нашия клуб. Ето защо смятам за особена чест лично да внеса едно предложение – да приемем за член на клуба резервния пилот Ел Стоу, който напълно е достоен за това.

– Поддържаеме! – викнаха едновременно трима членове на клуба.

– Благодаря ви, джентълмени.

Той въпросително повдигна вежди. Осем ръце се вдигнаха над масата.

– Прието единодушно!

Като погледна стоящия мълчаливо до него Ел Стоу, Майс започна да го превъзнася до небесата. Той говореше и говореше, а Ел все така си седеше с безразличен вид.

Видях как доволната усмивка на Макнолти започна да става все по-широка и по-широка. Стариат Кнут гледаше Ел с нелепа бащинска нежност. Екипажът не сваляше очи от героя, а всички камери бяха насочени само в него.

Аз също го погледнах. Оправените му очи сияеха, но лицето му беше неподвижно независимо от хвалебствените думи и всеобщото внимание.

Ала след десетина минути забелязах, че и на него накрая му стана неудобно. И ако някой ви каже, че един робот модел Л-100-У е безчувствена машина, плюйте му в лицето!

КРАЙ

© 1941 Ерик Ръсел

Eric Russel
Jay Score, 1941

Източник: <http://sfbg.us>

Публикация:

ДВУРЪКАТА МАШИНА (РОБОТИ И ФАНТАСТИКА). 1994. Изд. Неохрон,
Пловдив. (SF Трилър No.24). Алманах. Превод; съставител: Весела ПЕТРОВА;
Красномир КРАЧУНОВ. Формат: 115×165. Страници: 192. Цена: 22.00 лв.

Съдържание: Въведение – с.2;

Търговци на роби в космоса [повест], Джон БРЪНЪР – с.3;

Ел Стоу, Ерик Франк РЪСЕЛ – с.134;

Двуръката машина, Хенри КАТНЕР & Катрин МУР – с.156;

Еврокон 94 – с. 191.

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/225>]